

Sygn. akt I ACa 835/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun
Sędziowie:	<u>SSA Paweł Rygiel</u> SSA Hanna Nowicka de Poraj
Protokolant:	st.sekr.sądowy Barbara Piaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2012 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa R. R. i J. R.

przeciwko (...) S.A.

w S.

o zapłatę i rentę

na skutek apelacji powoda J. R. i strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 23 marca 2012 r. sygn. akt I C 1340/11

1. w uwzględnieniu apelacji powoda zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie III zasądzoną za czerwiec 2012r. kwotę 649,11zł zastępuje kwotą 849,11zł (osiemset czterdzieści dziewięć złotych i jednaście groszy) oraz zasądzoną od lipca 2012r. kwotę 966zł zastępuje kwotą 1.166zł (jeden tysiąc sto sześćdziesiąt sześć złotych);

2. oddala apelację strony pozwanej;

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda J. R. kwotę 570zł (pięset siedemdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

sygn. akt I ACa 835/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził:

- od strony pozwanej (...) SA w S. na rzecz powoda R. R. kwotę 149.000 zł z ustawowymi odsetkami: od kwoty 70.000 zł od dnia 27 stycznia 2011 r., od kwoty 45.000 zł od dnia 23 maja 2011 r., od kwoty 25.000 zł od dnia 25 września 2011 r. i od kwoty 9.000 zł od dnia 23 marca 2012 r.;
- od strony pozwanej (...) SA w S. na rzecz powoda J. R. kwotę 210.000 zł z ustawowymi odsetkami: od kwoty 90.000 zł od dnia 27 stycznia 2011 r., od kwoty 45.000 zł od dnia 23 maja 2011 r. i od kwoty 75.000 zł od dnia 25 września 2011 r.;
- zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda J. R. rentę w kwocie 649,11 zł miesięcznie, za miesiące od października 2010 r. do czerwca 2012 r. oraz w kwocie 966 zł poczynając od lipca 2012 r.;
- oddalił powództwo w pozostałej części.

Sąd I instancji wskazał, że rozstrzygnięcie związane było z powództwem R. R. i małoletniego J. R., w którym powodowie domagali się zasądzenia od strony pozwanej odszkodowania, zadośćuczynienia i renty z uwagi na śmierć żony i matki powodów - M. R..

Sąd Okręgowy poczynił szczegółowe ustalenia obejmujące fakty związane z przebiegiem wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego śmierć poniosła M. R., tego, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej zawartej ze sprawcą zdarzenia, okoliczności faktyczne dotyczące sytuacji osobistej i majątkowej zmarłej oraz sytuacji rodzinnej i majątkowej powodów i M. R., jak też skutków dla powodów związanych ze śmiercią ich matki i żony, wreszcie obejmujące fakty dotyczące aktualnej sytuacji życiowej i majątkowej każdego z powodów.

W ramach tych ustaleń Sąd wskazał m.in., że R. R. w maju 2011 r. zapłacił 12.000 zł za nagrobek wykonany dla zmarłej M. R. wraz z literami tworzącymi napis.

Nadto Sąd wskazał, że M. R. od 24 czerwca 2010 r. podjęła zatrudnienie jako technik dentystyczny za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 1.400 zł brutto. Od czerwca 2012 r. miała być zatrudniona - zgodnie z wykształceniem - na stanowisku technika dentystycznego i zarabiałaby wówczas ok. 2.000 zł netto.

Wreszcie Sąd ustalił jakie kwoty i z jakiego tytułu strona pozwana wypłaciła powodom, w tym wskazał, że strona pozwana przyznała małoletniemu powodowi J. R. rentę miesięczną w wysokości 200 zł za okres od 28 września 2010 r. do miesiąca, w którym poszkodowany osiągnie pełnoletniość.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał zgłoszone roszczenie za częściowo uzasadnione i zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty wskazane w sentencji wyroku, identyfikując, w której części świadczenie zostało zasądzone tytułem odszkodowania, a w której - zadośćuczynienia. W tym zakresie podstawą rozstrzygnięcia był przepis art. 446 § 3 kc i 446 § 4 kc.

Odnośnie kwoty 9.000 zł wskazał, że obejmuje ona odszkodowanie zasądzone na rzecz powoda R. R. na podstawie art. 446 § 1 kc i stanowi zwrot kosztów poniesionych na nagrobek dla zmarłej żony. Sąd podał przy tym, że z tytułu kosztów nagrobka zasądza % poniesionych kosztów, skoro w grobie mogą być pochowane dwie osoby i sam powód chciałby być pochowany razem z żoną.

Jednocześnie Sąd zasądził, na podstawie art. 446 § 2 kc, na rzecz małoletniego powoda J. R. rentę. Wyliczając zasądzoną kwotę z tego tytułu Sąd wyszacował, że należna renta wynosi 849,11 zł skoro przyjął, iż kwota 500 zł stanowi równowartość osobistych starań matki wobec syna, a kwota 349,11 zł stanowi 1/3 część jej dochodów osiągniętych z tytułu zatrudnienia, które byłyby przeznaczone na utrzymanie małoletniego. Skoro natomiast od czerwca 2012 r. zmarła zarabiałaby ok. 2.000 zł netto, to zasadne było przyjęcie, iż od lipca tego roku należna renta winna wynosić 1.166 zł. (500 zł plus 1/3 jej dochodów tj. 666 zł.). Uwzględniając, że strona pozwana dobrowolnie wypłaca rentę w

wysokości po 200 zł miesięcznie, to - w ocenie Sądu Okręgowego - zasadne było obniżenie wyliczonej renty o w/w kwotę.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł powód J. R. oraz strona pozwana.

Małoletni powód zaskarżył wyrok w części dotyczącej renty za okres od czerwca 2012 r. i na przyszłość, w dalszej wysokości po 200 zł miesięcznie. Zarzucił niezasadne zaniżenie tej renty za okres od czerwca 2012 r., poprzez naruszenie art. 446 § 2 kc. Na rozprawie apelacyjnej podniósł, że od czerwca 2012 r. strona pozwana zaprzestała dobrowolnego płacenia przyznanej uprzednio renty po 200 zł miesięcznie.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie za czerwiec 2012 r. renty w wysokości 849,11 zł, a w okresie od lipca 2012 r. - po 1.166 zł. Wniósł o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Strona pozwana zaskarżyła wyrok w części obejmującej zasądzenie od niej kwoty 3.000 zł tytułem odszkodowania i wniosła o zmianę wyroku w tym zakresie poprzez oddalenie powództwa. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego tj. art. 446 § 1 kc poprzez przyjęcie, że uzasadniony jest zwrot wydatków poniesionych przez powoda na nagrobek zmarłej żony w kwocie 9.000 zł, zamiast 6.000 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Ustalenia dokonane w pierwszej instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Dokonane zostały w oparciu o wszystkie zaoferowane dowody, których ocena mieści się w granicach wyznaczonych art. 233 § 1 kpc. Nadto, na obecnym etapie postępowania okoliczności faktyczne, które były podstawą wyrokowania nie są między stronami sporne.

W tym stanie rzecz apelacja małoletniego powoda jest uzasadniona.

Żądanie powoda zasądzenia renty znajduje uzasadnienie w treści art. 446 § 2 kc. W sprawie nie jest kwestionowane tak uprawnienie powoda do renty, jak też jej wysokość. Istota rzeczy sprowadza się do tego, iż uprzednio strona pozwana przyznała J. R. rentę w wysokości 200 zł miesięcznie i dobrowolnie tę kwotę wypłacała do maja 2012 r. Przyjmując, że rzeczą Sądu było ustalenie wysokości świadczenia rentowego na przyszłość zasadne było uwzględnienie przy jej zasądzeniu całości należnego świadczenia. Tym samym za okres po wyrokowaniu, od czerwca 2012 r. brak było podstaw do obniżenia zasądzonych kwot o 200 zł. Tym bardziej, że jak zostało to wskazane na rozprawie apelacyjnej, po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji strona pozwana zaprzestała dobrowolnej wypłaty świadczeń rentowych.

Apelacja strony pozwanej nie mogła odnieść zamierzonego skutku.

Zgodnie z art. 446 § 1 kc, jeżeli skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić m.in. koszt pogrzebu temu, kto je poniósł. Nie ulega wątpliwości, że w ramach tych kosztów mieszczą się wydatki związane z wystawieniem nagrobka.

W pełni należy podzielić ocenę Sądu Okręgowego przyznającego powodowi R. R. ³A kosztów wybudowania nagrobka dla żony. Nie można natomiast podzielić stanowiska strony pozwanej, że skoro w przedmiotowym grobie mogą być pochowane dwie osoby, to powodowi należy się tylko połowa kosztów wybudowania nagrobka. Zważyć należy, że charakter grobu powodował, iż koszty wystawienia nagrobka wyniosły 12.000 zł i koszty te musiały być poniesione w całości. Okoliczności związane z ewentualnym przyszłym pochowaniem w tym grobie powoda bądź osoby trzeciej nie mogą wpływać na automatyczne dzielenie przedmiotowych kosztów na części związane z ilością miejsc w grobowcu. Już bardziej uzasadnione byłoby odwołanie się do kosztów wybudowania nagrobka dla grobu jednoosobowego, a zasady doświadczenia życiowego wskazują, iż w takim przypadku koszt wybudowania nagrobka nie stanowi prostego podziału na pół kosztów nagrobka grobu dwuosobowego. Wobec braku dowodów w tym zakresie Sąd Okręgowy był uprawniony do zasądzenia z tytułu poniesionych kosztów kwoty odpowiedniej, stosownie do treści art. 322 kpc. W

tym zakresie rozstrzygnięcie Sądu nie budzi wątpliwości. W szczególności przy uwzględnieniu wynikających z zasad doświadczenia życiowego relacji kosztów wystawienia nagrobka dla grobu jednoosobowego i dwuosobowego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 kpc i art. 385 kpc, orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego pomiędzy powodem J. R. a stroną pozwaną Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc. O kosztach pomiędzy powodem R. R. a stroną pozwaną nie orzeczono, skoro ten powód nie złożył wniosku o zasądzenie kosztów apelacyjnych.